

INBJUDAN Lärprojekt

RURBAN REGION

Vad betyder *stad* och *land* i dag? Är bilden av staden som modernitetens motor och landet som rekreation och råvarubas fortfarande giltig? Vilka fakta och föreställningar ska vi som regionala utvecklare utgå från när vi arbetar med hela regionens utveckling och tillväxt?

Reglab bjuder in till lärprojektet *Rurban region* där ambitionen är att utgå från en helhetssyn, där stad och land är ett intrikat nät av relationer. Där vi i stället för dikotomin stad-land fokuserar på samspel, synergier och ömsesidiga beroenden. Vi fördjupar oss i det historiska perspektivet och olika tiders planeringsparadigm, men diskuterar också framtiden: Vilka platser kan tänkas blomstra i olika möjliga framtider?

Sista anmälningdag är 12 december 2018.

Bakgrund. Relationen mellan stad och land förändras över tid, men har alltid stor betydelse för utvecklingen i Sveriges regioner. I dag präglas samhällsutvecklingen å ena sidan av att skillnaderna i livsvillkor ökar mellan olika platser, å andra sidan av att de historiska gränserna mellan stad och land på många sätt är på väg att lösas upp. Den nutida staden har ändrat karaktär: från en väl avgränsad stad omgiven av landsbygd, till en komplex urban-rural struktur där en mängd olika noder, bebyggelser och landsbygder samsas. Och det som tidigare kallades periferi rymmer numer de flesta funktioner vi kallar urbana. I dag kan man snarare förstå *stad* och *land* som en komplex, sammanvävd struktur av olika centrum och periferier, än som väl definierade geografiska ytor.

Stad-land-frågan innehåller många perspektiv, och speglar bredden i det regionala utvecklingsuppdraget. Ofta tenderar frågan att leva i olika stuprör – stad och land hanteras av olika politikområden, olika professioner och akademiska discipliner. Det gör det svårt att arbeta med stad och land på ett samlat sätt, även om det regionala utvecklingsuppdraget är sektorsövergripande.

För att med kraft kunna driva utveckling i hela regionen, oavsett olika platsers förutsättningar, finns ett behov hos Reglabs medlemmar att förändra synen på relationen mellan stad och land; att hitta nya utgångspunkter, kanske till och med ett nytt språk. Det finns behov av en gemensam kunskapsbas, och av nya metoder för utvecklingsarbetet.

Därför bjuder Reglab in till läroprojektet *Rurban region*, där vi utforskar nya perspektiv på stad-land-frågan inom regional utveckling. Utgångspunkten är att se området ur ett systemperspektiv, där alla aspekter av det regionala utvecklingsuppdraget kan komma in – kollektivtrafik och fysisk planering, men också kompetensförsörjning, kultur, innovation. Läroprojektet ska också pröva hur alternativa framtider påverkar olika platser och vad det kan innebära för det regionala arbetet.

Det rurbana perspektivet

Traditionella bilder av vad *staden*, respektive *landsbygden*, innehåller och inte innehåller lever kvar, både hos allmänheten, planerare och experter. Dessa bilder riskerar att begränsa våra handlingsmöjligheter. I ett framtidsperspektiv är mångfald en tillgång – olika typer av geografiska resurser har större möjligheter att möta nya förutsättningar som klimatförändringar, energikriser, livsmedelsbrist mm.

I läroprojektet *Rurban region* utforskar vi vad som händer om vi rör oss bortom dikotomin stad-land och i stället fokuserar på samspel, hybrider, kretslopp och ömsesidiga beroenden? Om vi ställer in fokus på mellanrummen och bryggorna, och på platser som varken är urbana eller rurala, utan som förverkligar kombinationen – det *rurbana*.

Läroprojektet är ett samarbete mellan Reglab och [Forskargruppen Urbana och regionala omvandlingar](#) på Chalmers arkitektur och samhällsbyggnadsteknik. Forskargruppens målsättningar är att öka förståelsen kring frågor som rör relationen mellan fysisk planering och ojämn geografisk utveckling, utveckla teori och metoder för att överbrygga uppdelningen mellan stad och land, överbrygga glappet mellan lokal och regional planering och utveckla samspelet mellan urbana och rurala landskapskategorier. Detta görs med utgångspunkt i ett kritiskt tolkande forskningsperspektiv och med designbaserade forskningsmetoder.

Forskargruppen har sedan 2016 drivit arbetet med [Rurban planning talks](#) tillsammans med *Stads- och kommunhistoriska institutet* vid Stockholms universitet och *Dacapo Mariestad*, en plattform för universitets- och högskoleutbildningar i Mariestad. Målsättningen med *Rurban planning talks* är att utveckla kunskap om planering bortom en uppdelning mellan stad och land.

Lärprojektet börjar med att blicka bakåt i tiden och fördjupa kunskaperna om hur relationerna mellan stad och land sett ut historiskt, hur har de förändrats och varför? Vi analyserar drivkrafter, omvärldsförändringar och politiska beslut som format förhållandena mellan stad och land.

Vi studerar också framväxten av rådande planeringsparadigm, de traditioner och normer som styr samhällsplaneringen. Hur präglar de det regionala utvecklingsarbetet och hur påverkar de stad-land-frågan?

Vi använder kunskaperna från framsynsprocessen *Region 2050* för att diskutera framtida strategier och handlingsmöjligheter, med utgångspunkt från olika platsers förutsättningar. Genom scenariemetodik och alternativa framtider analyserar vi olika delar av regionen för att synliggöra en bredare palett av möjligheter, målkonflikter och viktiga vägval.

Varför. Lärprojektet ska öka kunskapen om relationerna mellan stad och land i ett historiskt, nutida och framtida perspektiv. Lärprojektet ska bidra till nya perspektiv på olika platsers förutsättningar i det regionala utvecklingsarbetet.

Det förväntade resultatet av lärprojektet *Rurban Region* är:

- Ökad kunskap om relationerna mellan stad och land i ett historiskt, nutida och framtida perspektiv.
- Ökad kunskap om stad och land ur ett systemperspektiv
- Insikt i aktuell forskning om ”rurbanitet” och planeringsnormer.
- Metodutveckling

Vem. Eftersom stad-land-dimensionen påverkar alla områden inom regional utveckling, vänder sig lärprojektet till en blandad målgrupp: regionala utvecklare inom samtliga områden, både sakområdesansvariga och förändringsledare. Reglabs medlemmar och partner kan delta med 1-4 personer i projektet. Workshoparna bygger på varandra, varje deltagare har en personlig plats i gruppen och förväntas delta vid samtliga tillfällen. En person ombeds vara kontaktperson och hålla samman gruppen och lärandet.

Hur. I lärprojektet delar vi erfarenheter, regionala exempel, och input från experter och aktuell forskning. Workshop-serien leds enligt Reglab-modell av en innehållsledare, **Magnus Fredricson**, Skaraborgs kommunalförbund, med särskilt ansvar för sakinnehållet och en processledare, **Karin Botås**, Reglab, med ansvar för lärprocessen. Vi har också en akademisk ledare, **Nils Björling**, Chalmers, som ansvarar för att koppla lärprojektet till aktuell forskning. Deltagarna förväntas bidra aktivt och återkoppla till sin hemorganisation. Deltagarna förväntas också avsätta tid för inläsning och hemuppgifter mellan träffarna.

All information och dokumentation samlas på webbplatsen: www.reglab.se/projekt/rurban-region

Program

Vi träffas i fyra workshopar under 2019. Varje träff fokuserar ett aktuellt tema. Den preliminära programstommen ser ut så här, men innehållet kan förändras i samråd med deltagarna:

- **Workshop 1. HISTORIEN OM STAD OCH LAND**
 - Vad innebär stad-land frågan i relation till det regionala utvecklingsuppdraget? Vad betyder frågan i olika regioner?

- Hur har relationerna mellan stad och land sett ut historiskt, hur har de förändrats och varför? Vi analyserar utvecklingen utifrån ekonomisk-historiskt och policy-perspektiv.
- Vilka traditioner och normer styr samhällsplaneringen och hur återfinns de i den regionala utvecklingsplaneringen? Vilka blir konsekvenserna för olika geografiska områden?

Datum: 29-30 januari 2019, lunch-lunch, i Stockholm.

● **Workshop 2. DEN NYA RURBANITETEN**

- Vad präglar dagens förhållande mellan stad och land?
- Vad innebär det rurbanda? Vad händer om vi fokuserar på kretslopp, synergier och landskap snarare än avgränsade platser?
- Vi tar del av aktuell forskning som utmanar traditionella perspektiv på stad, land, ekonomisk utveckling, urbaniseringsprocesser m.m.

Datum: 14 mars, heldag. Plats ej bestämd.

● **Workshop 3. EN RURBAN FRAMTID?**

- Vi analyserar olika platser med hjälp av alternativa framtider och scenariometodik.
- Vilka konsekvenser får olika framtidsscenarier för olika platser? Möjliga framtidsperspektiv handlar till exempel om konsumtionsmönster och livsmedelsförsörjning. Vad innebär det för småorter, förorter, storstäder och glesbygder?
- Vad innebär framsynsperspektivet för det regionala arbetet? Behövs förändringar?

Datum: 22 maj, heldag. Plats ej bestämd.

● **Workshop 4. RURBANT UTVECKLINGSARBETE**

- Vilka metoder finns i dag för att arbeta med hela regionens utveckling? Vilka erfarenheter finns och vad kan vi lära av varandra?
- Vad kan vi lära av andra länder?
- Hur går vi vidare i arbetet på hemmaplan? Vilka möjligheter, hinder och vägval är aktuella att jobba vidare med? Hur skapar vi helhetssynen i utvecklingsarbetet?

Datum: 28-29 augusti, lunch-lunch. Plats ej bestämd.

Kostnad. Kostnaden för att delta i utvecklingsprojektet är 25 000 kr kronor per Reglab-medlem (inte per person). Budgeten är beräknad med utgångspunkt från att minst femton medlemmar deltar (se bilaga).

Anmälan. Anmälan att delta i utvecklingsprojektet görs via följande [länk](#). Sista anmälningdag är **den 12 december**. Därefter sker anmälan inför varje workshop, via länk i kommande inbjudan.